

Moja Niepodległa

<https://mojaniepodlegla.pl/mn/11-xi-w-dokumentach-aip/dokumenty-wg-miejscowos/bydgoszcz/7147,Meldunki-dzienne-KWMO-w-Toruniu-dot-sytuacji-spoleczno-politycznej-w-woj-torunsk.html>
30.04.2024, 13:55

Meldunki dzienne KWMO w Toruniu dot. sytuacji społeczno-politycznej w woj. toruńskim w dn. 11-12 XI 1980 r., przesyłane w ramach akcji operacyjno-zabezpieczającej kryptonim „Lato 80”, IPN By 464/83.

Meldunek z-cy naczelnika Wydziału III KWMO w Toruniu z dn. 11 XI 1980 r. dot. sytuacji społeczno-politycznej, m.in. świętowania rocznicy odzyskania niepodległości w Toruniu, IPN By 464/83, s. 20-22.

Toruń, dnia 11 listopada 1980 r. ²⁰
₄₆₆

T a j a
Kl. nr 4

**SZCZELNY WYDZIAŁ III
KOMENDY WOJSKOWEJ MO
W TORUNIU**

Kadra naukowa UMK, związana z NZS "Solidarność" z uczuciem wielkiej ulgi i satysfakcji przyjęła postanowienie Sądu Najwyższego w sprawie statutu nowego związku zawodowego. Mówi się, że osiągnięty kompromis satsyfakcjonuje obie strony i jest dowodem na dojrzałość oraz rozsądek władz politycznych kraju oraz kierownictwa "Solidarność". Z zadowoleniem spotkał się raport z tego wydarzenia, przebiegany w dniu 11 listopada telewizyjnym.

Aktyw NZS z UMK uważa, że nowe związki powinny teraz spokojnie pracować nad konsolidacją społeczeństwa i polepszeniem efektów pracy na wszystkich odcinkach.

Dotychczas informację, że prof. T. Grucziński /Wydz. Humanistyczny/ wezwał wszystkich sprawujących na uczelni funkcje z komisją, aby z nich zrezygnowali w celu umożliwienia przeprowadzenia wyborów. W szkole z funkcji Dyrektora Instytutu Historii zrezygnował doc. J. Staszczyk.

W środowisku naukowym uważa się, że kryzys polityczno-gospodarczy w Polsce pogłębia się, tak samo - postępują demoralizacja społeczeństwa. Władze nie pamiętają nad sytuacją, zaś społeczeństwo ugranicza się do wyczerpania.

Podpisanie moralne wiodące na uczelni postać osób, które do niedawna znane były z gloryfikowania okresu 1976-80, a obecnie najbardziej ostro go potępiają.

Postulują się realizację zapowiedzi rozliczenia osób z byłej ekipy kierowniczej /w tym - E. Ciołka/ z dokonanych nadżyć.

21
467

Wśród pracowników naukowych Wydziału Prawa i Administracji odniósł się, że ogłoszona w dniu wczorajszym decyzja Sądu Najwyższego w sprawie rejestracji NZS "Solidarność" jest kolejną przegraną władz politycznych i administracyjnych PRL. Za przegrane politycznie uważa się także sądownicze Kłócielnia z Sądu Wojewódzkiego w Warszawie, który w wydanym postanowieniu dokonał zmian w statucie wnioskodawcy, co jak się uważa nie było zgodne z obowiązującymi przepisami prawnymi w tej kwestii.

Dotychczas, że w DE nr 10 i 11 są wywieszane flagi narodowe. Natomiast, studenci zamierzają się na ośrodku "Centrum" są wszystkie oflagowane. Ponadto przed wejściem do DS nr 1 i 3 oraz Dworu Artusa rozwieszono są plakaty o następującej treści:

1. XI. Rocznica wielkiego wydarzenia w dziejach naszego narodu. Niechety przez długi okres nie pozwolono nam o nie pamiętać. Uczucie tę rocznicę odzyskania niepodległości przywołajmy symbolicznie białe czerwone wstążki. Podpis. Studenci Wydziału Prawa i Administracji.

Powyższe treści wykonane jest na białym brystolu formatu 40 x 50 cm, farbą plakatową czarną.

W DS nr 2 w oknie I piętra nad wejściem rozwieszono transparent o wymiarach 1,2 m x 60 cm z napisem: "62 rocznica odzyskania niepodległości".

W dniu 11.11.80, o godz. 2,30 uzyskano informację /zgłoszenia obywatelskie/, że w Toruniu na skrzyżowaniu ulic Kościuszki i Batorego, na drzewie przytwierdzony jest plakat następującej treści:

"Zdajmy amnestię dla więźniów politycznych od roku 1970. Organizacja P.C."

22
468

Plakat o wymiarach 1 m x 70 cm wykonany został na papierze pakowym koloru białego. Napis na nim wykonano środkiem kryjącym koloru niebieskiego i czarnego, przy użyciu pędzla.

Napis wykonany jest nieestetycznie, w treści popełniono błędy ortograficzne. Plakat został przytwierdzony do drzewa na wysokości ok. 1,20 m pionkami.

Plakat przekazano do Wydziału Kryminalistyki tut. KW MO, celem ustalenia śladów linii papilarynych.

W tym samym dniu na ulicy Kościuszki na wysokości Centrali Rybnej w Toruniu, funkcjonariusze MO ujawnili dwa plakaty o wymiarach 110 cm x 70 cm o następującej treści:

1. "Domagamy się budowy - kościołów - na - przywoitych - placach. Na bagmach nie chcemy - budowy "Rubinkawa".
2. "Społeczeństwo domaga się informowania na bieżąco o przebiegu spraw ZEP - ludzi wykluczonych z marginesu społeczeństwa na czele z Ciołkiem. Organizacja Praw Człowieka."

Napisy na plakatach wykonane są farbą plakatową koloru czerwonego, natomiast napisy o treści "Organizacja Praw Człowieka" i drugiego napisu farbą plakatową koloru czarnego.

Powyższe zagrożenie wyjątkowe jest w ramach rozpoznania operacyjnego.

Jak wskazywano uzyskane informacje, niektóre osoby - głównie związane z NZS noszą przypięte białe czerwone wstążki, wykonane przez studentki Wydziału Sztuk Pięknych.

Zespół
Naczelny Wydział III
KWMO w Toruniu
dy. P.K. 11.11.80

Meldunek naczelnika Wydziału IV KWMO w Toruniu z dn. 12 XI 1980 r. dot. sytuacji społeczno-politycznej, m.in. obchodów rocznicy odzyskania

Toruń, dnia 12 listopada 1980r.

T. I. R. S.
egz. nr 1.

NACZELNIK WYDZIAŁU NKK
KOMISYI WOJEWÓDZKIEJ NO
W TORUNIU

Powiadamas, że w ciągu minionej doby nie zanotowano wydarzeń specjalnych związanych z naruszeniem ładu i porządku publicznego ze strony kontrolowanych środowisk.

W dniu 11 bm. o godz. 19.45 jezuita o. W. Wołoszyn odprowadził w tut. kościele pw. "św. Duchy" nabożeństwo w intencji 62 rocznicy odzyskania niepodległości przez Polskę. Ogłaszając wspomnianą intencję wymienił m.in. powiedział: "... I nie był to... co do niedawna sugerowała propaganda dar obcych łaskawców. Tę wolność i niepodległość sami wypracowaliśmy, sami wycierpieliśmy, sami wyodoliliśmy, sami wywalczyliśmy...".

... Ale istnieje jeszcze inny powód, dla którego dzisiaj tutaj się spotykamy. Sprawa niepodległości nie przestała być również dzisiaj aktualna. Istnieją przecież różne zagrożenia niepodległości - małe i wielkie, ukryte i jawne. Świadomi tego faktu przychodzimy tutaj w 62 rocznicę prosić ojca narodów o pokój dla nas ludzi małych i słabych, o to, żebyśmy mogli i chcieli być niepodlegli, jako naród prawdziwie wolny, jako państwo prawdziwie demokratyczne, jako społeczeństwo w pełni świadome swoich praw i obowiązków. Żebyśmy mogli i chcieli w sposób wolny rozwijać polską kulturę, kształtować polską myśl społeczno - polityczną, realizować polskie zamiary gospodarcze. Żebyśmy mogli i chcieli odważnie bronić osobowych praw człowieka do prawdy, do wolności, do sprawiedliwości, do wyznania itd.

- 2 -

Żebyśmy mogli i chcieli wszyscy, bez wyjątku, bez względu na różnice światopoglądowe w sposób odpowiedzialny uczestniczyć w życiu publicznym. Żebyśmy w końcu mogli i chcieli wcielić w życie hasło - "niepodległy Polak w niepodległej Polsce".

Po nabożeństwie o godz. 20.15, w ramach zorganizowanego przez ośrodek DA os. Jezuitów cyklu wykładów nt.: "Drogi do niepodległości" dr Andrzej Ząbrzewski - pracownik naukowy PAN, generalny sekretarz Polskiego Towarzystwa Historycznego wygłosił prelekcję pt.: "Witos czyli droga chłopów do Polski".

Forysowe wystąpienie ściśle dotyczyło podanego tematu i nie zawierało akcentów wrogich, ani społecznie szkodliwych. Prelegent m.in. scharakteryzował czynniki, które wpływały na kształtowanie się świadomości narodowej chłopów polskich. Następnie nakreślił sylwetkę Wincentego Witosa, szczególnie podkreślając jego działalność jako posła do parlamentu galicyjskiego, jako premiera oraz przywódcy ruchu ludowego.

Po prelekcji odpiewano pieśń "Boże od Polską". Frekwencja na nabożeństwie i omawianym odczytzie wynosiła około 400 osób, w większości ludzi starszych.

Następnie w pomieszczeniach DA odbyła się dyskusja, w której uczestniczyło 15 osób. Jej treść koncentrowała się głównie wokół postaci W. Witosa oraz aktualnego stanu historii Polski. A. Ząbrzewski m.in. stwierdził, że przedstawiona w podręcznikach szkolnych historia Polski, szczególnie XIX i XX wieku jest "szepelnie wycięzona". Obecnie wiele osób domaga się "odkłamania" historii. Powołano w tym celu specjalną komisję. Poinformował ponadto obecnych, że w najbliższych dniach w "Lycelu Warszawym" ukaze się prawdopodobnie artykuł w tej sprawie. Dodał jednak przy tym, że "jest on bardzo ostry i nie wiadomo czy przejdzie przez cenzurę".

W dniach 10-11 bm. w Ośrodku Szkoleniowym - Wypoczynkowym w Osieku n/Wielk. woj. toruńskie odbyły się regionalne katolickie Dni Społeczne zorganizowane przez Oddział Wojewódzki Stowarzyszenia PAX w Toruniu, na które zaproszono książy świeckich oraz aktywistów PAX-u z terenu województw: bydgoskiego, ciechanowskiego, pilskiego, włocławskiego i toruńskiego. Centralę PAX na omawianym spotkaniu reprezentowali M. Szyczak i L. Marculewicz, którzy

- 3 -

wygosili referat nt.: " Społeczne nauczanie kościoła" i "Związki Zawodowe w nauczaniu kościoła". Ponadto doc. dr J. Serczyk z UMK w Toruniu wygosili referat nt.: "Społeczna myśl katolicka na Pomorzu". Należy nadmienić, że większość uczestników opuściła ośrodek po pierwszym dniu spotkania.

W prowadzonych na spotkaniu zakulisowych rozmowach nawiązywano do aktualnej sytuacji w kraju. Niektórzy z dyskutujących podkreślali, że "kaięca nie panuje już nad "Solidarnością", a powężne obawy budzi eskalacja żądań różnych grup zawodowych. Zanotowano również komentarz, jakoby przedstawiciele "Solidarności" ze Szczecina wypowiedzali się, że po zarejestrowaniu statutu "pjdą dalej", domagając się zmiany Konstytucji oraz nowych wyborów do Sejmu i Rad Narodowych.

NACZELNIK WYDZIAŁU NKK
KOMISYI WOJEWÓDZKIEJ NO
/PPLK E. POLKOWA/

Wsk. w 2 egz.
egz. nr 1 - adresat
egz. nr 2 - n/s

Pliki do pobrania

[Meldunek z-cy naczelnika Wydziału III KWMO w Toruniu z dn. 11 XI 1980 r. dot. sytuacji społeczno-politycznej, m.in. świętowania rocznicy odzyskania niepodległości w Toruniu, IPN By 464/83, s. 20-22. \(pdf, 550.02 KB\)](#)

[Meldunek naczelnika Wydziału IV KWMO w Toruniu z dn. 12 XI 1980 r. dot. sytuacji społeczno-politycznej, m.in. obchodów rocznicy odzyskania niepodległości w Toruniu, IPN By 464/83, s. 39-41. \(pdf, 594.98 KB\)](#)